

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marcin Garcia Fernandez

Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Krygiolka

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2018 r. w Pile

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G.**

przeciwko **M. S.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej M. S. na rzecz powoda B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G. 536.447,80 (pięćset trzydzieści sześć tysięcy czterysta czterdzieści siedem i 80/100) zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 534.553,80 od 17 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. kosztami procesu obciąża pozwaną i z tego tytułu zasądza od niej na rzecz powoda 37.669 zł.

SSO Marcin Garcia Fernandez

UZASADNIENIE

Powód B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. w pozwie z 16 sierpnia 2017 r., złożonym 17 sierpnia 2017 r., wniósł o zasądzenie od pozwanej M. S. na swoją rzecz 537.025,66 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 534.553,80 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu podał, że 28 lipca 2008 r. pozwana zawarła z (...) Bankiem (...) SA z siedzibą w K. umowę o kredyt w złotych indeksowany kursem (...) nr (...). Jako zabezpieczenie spłaty kredytu została ustanowiona hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 607.500 zł na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu prowadzi księgę wieczystą (...). Bank uruchomił kredyt w całości. Z uwagi na to, że zobowiązania nie były regulowane terminowo Bank wypowiedział umowę kredytu pismem z 16 sierpnia 2013 r. ze skutkiem na 30 września 2013 r. Wobec braku spłaty zadłużenia, Bank wystawił przeciw pozwanej bankowy tytuł egzekucyjny, któremu 16 maja 2014 r. została nadana klauzula wykonalności. Na podstawie tego tytułu wykonawczego była prowadzona egzekucja, która okazała się bezskuteczna. Na podstawie umowy przelewu z 29 marca 2016 r. nabył od Banku jego wierzytelność wobec pozwanej. Przejście wierzytelności na niego nastąpiło z dniem wpisania go w księdze wieczystej jako wierzyciela hipotecznego w miejsce Banku. Nabył wierzytelność w łącznej kwocie 500.107,34

zł, w tym: 389.721,25 zł kapitału, 2.029,91 zł odsetek kapitałowych naliczonych przez Bank, 105.746,32 zł odsetek karnych, 2.609,86 zł kosztów windykacyjnych i egzekucyjnych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 7 września 2017 r. Sąd uwzględnił powództwo (k. 66). W ustawowym terminie pozwana zaskarżyła nakaz sprzeciwem. Wniosła w nim o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu podała, że kwestionuje roszczenie co do zasady, jak i co do wysokości. Nie otrzymała od powoda żadnej korespondencji powiadamiającej o przelewie, gdyż powód kierował ją na adres, pod którym nie mieszka. Powód nie zwracał się do niej z żadnymi propozycjami ugodowymi, dlatego powództwo jest przedwczesne (k. 81-82).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Bank (...) SA (zwany dalej Bankiem) i pozwana M. S. 28 lipca 2008 r. zawarli umowę mieszkaniowego kredytu budowlano - hipotecznego w złotych indeksowanego kursem (...) (franka szwajcarskiego) o nr (...) (nazywaną dalej umową). Na mocy umowy: powód udzielił pozwanej kredytu indeksowanego kursem (...) w kwocie 405.000 zł na okres do 5 stycznia 2038 r. a pozwana zobowiązała się go wykorzystać na sfinansowanie budowy domu jednorodzinnego na nieruchomości położonej w T. P., dla której Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu prowadzi księgę wieczystą (...) (§ 1 umowy); oprocentowanie kredytu ustalono jako zmienne i wynoszące na dzień sporządzenia umowy 4,537 % w skali roku, przy czym strony szczegółowo określiły sposób jego obliczania i warunki zmiany (§ 3 umowy); pozwana zobowiązała się do spłaty kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami wynikającymi z umowy w złotych w 345 równych ratach, płatnych do 5 dnia każdego miesiąca (§ 5 umowy); zastrzeżono dla powoda odsetki za opóźnienie w spłacie należności wynikających z umowy w wysokości dwukrotności stopy kredytu lombardowego NBP (§ 6 umowy). W umowie przewidziano dla Banku prawo jej wypowiedzenia w razie niewykonywania przez pozwaną zobowiązań do spłaty kredytu, a także warunki, sposób i skutki wypowiedzenia z tego powodu (§ 8 ust. 6 i 7 oraz § 14 umowy) oraz wskazano, że w razie takiego wypowiedzenia i postawienia kredytu w stan wymagalności Bank może dokonać przewalutowania kredytu na wyłącznie złotówkowy (§ 9 ust. 8). Umowa zastrzegala prawo Banku przeniesienia wynikającej z niej wierzytelności na wybraną osobę trzecią (§ 10 ust. 1). Strony wskazały także, że korespondencję wysłaną do pozwanej jako list polecony za zwrotnym potwierdzeniem odbioru uważa się za doręczoną również wtedy, gdy nie zostanie przez nią przyjęta lub, pomimo awiza, odebrana (§ 12 umowy). Kwota kredytu została pozwanej wypłacona, zgodnie z umową.

Jako zabezpieczenie spłaty kredytu, umowa przewidywała hipotekę kaucyjną do kwoty 607.500 zł na nieruchomości, na której zabudowanie domem jednorodzinnym został zaciągnięty kredyt. Hipoteka ta została ustanowiona i wpisana.

(dowód: umowa kredytu z 28.07.2008 r. z aneksem i oświadczenie o ustanowieniu hipoteki, kopie k. 11-26, oryginały w kopercie k. 13 akt II Co 2439/14 SR Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, zawiadomienie z sądu wieczystoksięgowego, k. 53-54)

Od maja 2013 r. pozwana nie spłacała kredytu kwotami wynikającymi z umowy, w związku czym zaczęło narastać wymagalne zadłużenie. Na dzień 16 sierpnia 2013 r. pozwana miała dług z tytułu niezapłaconych rat kredytu w wysokości odpowiadającej 1.801,52 CHF (ok. 6.143 zł). Z powodu nie wywiązywania się przez nią z umowy kredytu, w piśmie z 16 sierpnia 2013 r. Bank złożył jej oświadczenie o wypowiedzeniu umowy z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia. W konsekwencji z dniem 30 września 2013 r. całe zadłużenie stało się wymagalne a Bank dokonał przewalutowania kredytu na czysto złotówkowy.

W dniu 18 marca 2014 r. Bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, w którym stwierdził, że w jego księgach widnieje wymagalne zadłużenie pozwanej z tytułu umowy kredytu z 28 lipca 2008 r. o nr (...) w kwocie 420.906,15 zł, w tym 389.721,25 zł kapitału, 2.029,91 zł odsetek umownych naliczonych do 30 września 2013 r., 138 zł opłat i prowizji, 29.016,99 zł odsetek za zwłokę naliczanych od 5 maja 2013 r. do 18 marca 2014 r. Wnioskiem z 18 marca 2013 r. Bank wystąpił o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. Postanowieniem z 16 maja 2014 r. Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu wniosek uwzględnił i przyznał Bankowi koszty postępowania w wysokości 71,52 zł.

Po uzyskaniu sądowej klauzuli wykonalności Bank wszczął i prowadził przeciwko pozwanej postępowanie egzekucyjne. Było ono bezskuteczne i zakończyło się umorzeniem na wniosek wierzyciela. W toku tego postępowania wierzyciel poniósł koszty egzekucyjne w kwocie 1.822,48 zł.

(dowód: pismo Banku z 16.08.2013 r., k. 27, bankowy tytuł egzekucyjny z 18.03.2014 r., k. 4-5 i 18-19 akt II Co 2439/14 SR Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, postanowienie o umorzeniu z 9.01.2017 r., k. 2 i 205 akt Km 5142/14)

Na mocy umowy przelewu wierzytelności z 29 marca 2016 r. powód nabył od Banku jego wierzytelność wobec pozwanej z tytułu umowy kredytu z dnia 28 lipca 2008 r. o nr (...) wraz zabezpieczeniem hipotecznym. Według tej umowy (por. § 5 ust. 1) wierzytelność ta na dzień 28 marca 2016 r. wynosiła 500.107,34 zł, z czego 389.721,25 zł stanowił kapitał, 2.029,91 zł odsetki umowne, 105.746,32 zł odsetki za zwłokę, 138 zł opłaty i prowizje bankowe, 2.471,86 zł inne opłaty. W dniu 10 stycznia 2017 r. pozwana dokonała wpłaty na poczet długu kwoty 577,86 zł, którą powód zaliczył na poczet spłaty kapitału.

Na dzień 13 sierpnia 2017 r. pozwana miała dług wobec powoda z tytułu kapitału i odsetek należnych na mocy umowy kredytu w wysokości 534.415,80 zł, w tym 389.143,39 zł kapitału i 145.272,41 zł odsetek.

(co do wpłaty na poczet długu twierdzenia powoda, k. 122, nie zaprzeczone przez pozwaną, a w pozostałym zakresie dowód: umowa przelewu z 29.03.2016 r. z załącznikami i pełnomocnictwami, k. 31-48, potwierdzenie przelewu, k. 50, wyciąg z załącznika, k. 49, wyciąg z ksiąg powoda z 22.11.2016 r., k. 38)

Na skutek nabycia wierzytelności Banku wobec pozwanej z tytułu umowy kredytu z 28 lipca 2008 r. o nr (...) w dniu 2 sierpnia 2016 r. powód został wpisany w miejsce Banku jako wierzyciel hipoteczny w księdze wieczystej (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu dla nieruchomości pozwanej położonej w T. P..

(dowód: zawiadomienie z sądu wieczystoksięgowego, k. 53-54)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o następującą ocenę zgromadzonego materiału.

Pozwana nie wypowiedziała się co do twierdzeń powoda odnośnie zapłacenia przez nią 10 stycznia 2017 r. kwoty 577,86 zł na poczet długu. Stosownie do art. 230 k.p.c., gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Powyższe twierdzenia powoda dotyczyły faktu, o którym pozwana musiała mieć wiedzę, więc mogła się o nim wypowiedzieć i zaprzeczyć mu, gdyby taka była jej wola. Był on korzystny dla pozwanej, co dodatkowo czyniło ewentualność, że mogłaby chcieć mu zaprzeczyć, nieprawdopodobną. W tej sytuacji Sąd przyjął go bez dowodów, jako przyznany.

Pozostałe ustalenia Sąd poczynił w oparciu o dokumenty urzędowe i prywatne. Niektóre z nich zostały złożone w odpisach poświadczonych za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym. Zgodnie z art. 129 § 3 k.p.c., zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie zgodności z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa ma charakter dokumentu urzędowego. W związku z tym dokonane przez pełnomocnika powoda poświadczenia wierności oryginałom odpisów dokumentów korzystały z domniemania zgodności treści z prawdą (art. 244 § 1 k.p.c.). Domniemanie to nie zostało przez pozwaną obalone. W związku z tym należało przyjąć, że odpisy dokumentów są zgodne z oryginałami.

Dokumenty urzędowe były sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy, w zakresie ich działania i stanowiły dowód tego, co w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.). Dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły wskazane w nich oświadczenia (art. 245 k.p.c.).

Sąd przyjął szczególnie wysoką wartość dowodową bankowego tytułu egzekucyjnego w zakresie istnienia, wymagalności i wysokości zadłużenia pozwanej na dzień jego wystawienia. Do 26 listopada 2015 r. banki miały możliwość wystawiania na podstawie swoich ksiąg rachunkowych bankowych tytułów egzekucyjnych. Możliwość taka

była przywilejem wynikającym ze szczególnego zaufania ustawodawcy do tych podmiotów. Nie sposób uznać, że zaufanie to było bezpodstawne. Banki były i są szczególnymi podmiotami gospodarczymi, funkcjonującymi w oparciu o bardzo szczegółowe regulacje, także w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych i poddany restrykcyjnemu nadzorowi. W związku z tym, jakkolwiek nie można wykluczyć możliwości, że księgi rachunkowe jakiegoś banku są prowadzone nierzetelnie lub nieuczciwie, to jednak prawdopodobieństwo takiego stanu rzeczy jest minimalne. Dlatego z reguły bankowy tytuł egzekucyjny jest dokumentem prywatnym o dużej sile przekonywania (mocy dowodowej). Zaufanie do przedmiotowego bankowego tytułu egzekucyjnego podnosiło także to, że jego zapisy były spójne z treścią umowy kredytu i innymi dokumentami.

Zauważyć też trzeba, że pozwana nie zgłosiła żadnych konkretnych twierdzeń, które mogłyby podważyć treść bankowego tytułu egzekucyjnego. Ograniczyła się jedynie do ogólnikowego zarzutu, że kwestionuje roszczenie co do zasady, jak i co do wysokości. Natomiast nie zgłosiła żadnych szczegółowych twierdzeń i dowodów na jego poparcie. W szczególności nie wykazała, że jej spłaty były wyższe od tych, które zostały uwzględnione przez Bank przy wystawianiu bankowego tytułu egzekucyjnego i przy sprzedaży wierzytelności powodowi. Tymczasem w tym zakresie to na niej spoczywał ciężar dowodu (art. 6 k.c.).

Wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda, oceniany jako zwykły dokument prywatny, Sąd uznał za w pełni wiarygodny dowód, potwierdzający nabycie przez powoda wierzytelności z umowy kredytu i jej wysokość w zakresie kapitału i odsetek na dzień wystawienia wyciągu. Wprawdzie dokument ten pochodzi od powoda, niemniej jednak podkreślić trzeba, że powód nie miał pełnej dowolności w jego wystawieniu. Powód jest funduszem inwestycyjnym zobowiązanym w związku z tym do prowadzenia szczególnie skrupulatnej rachunkowości (por. rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 8 października 2004 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych - Dz.U. Nr 231, poz. 2318), co w dużym stopniu eliminuje ewentualne nieprawidłowości. Odnośnie wysokości wierzytelności podanej w wyciągu dodatkowo wskazać należy na to, że, jak już o tym była mowa, pozwana, choć formalnie ją zakwestionowała, to jednak nie przedstawiła w tym zakresie żadnych konkretnych argumentów. Ponadto porównanie wyciągu z bankowym tytułem egzekucyjnym prowadzi do wniosku, że w obu wskazana jest ta sama wysokość wierzytelności głównej (przy uwzględnieniu dokonanej przez pozwaną wpłaty), co potwierdza prawdziwość wyciągu w tym zakresie. Co do odsetek, to są one wskazane w kwocie, która nie budzi wątpliwości z punktu widzenia okresu narastania długu w tym zakresie i stopy odsetek za opóźnienie.

Niemniej Sąd uznał, że wyciąg z ksiąg powoda nie jest w pełni wiarygodny, gdyż zawiera budzące wątpliwości dane co do wysokości wierzytelności przysługującej powodowi z tytułu kosztów. Z uzasadnienia pozwu wynika, że na koszty te składały się koszty wystosowanych przez Bank upomnień oraz koszty prowadzonych przez Bank postępowań: klauzulowego i egzekucyjnego. Z bankowego tytułu egzekucyjnego wynika, że opłaty i prowizje (czyli koszty upomnień) wyniosły 138 zł. Natomiast z akt postępowań klauzulowego i egzekucyjnego wynika, że poniesione przez wierzyciela koszty wyniosły łącznie 1.894 zł (71,52 zł + 1.822,48 zł). Zsumowaniu kwot 138 zł i 1.894 zł daje 2.032 zł kosztów a nie 2.609,86 zł, jak wskazano w wyciągu. W okolicznościach sprawy należało uznać to za omyłkę, wynikającą z powielenia błędu, który pojawił się już w wykazie wierzytelności dołączonym do umowy przelewu (k. 49), a nie celowe działanie powoda, które podważałoby zaufanie do całego wyciągu.

Z tych samych przyczyn Sąd uznał za niegodny zaufania jedynie w części dotyczącej kwoty kosztów wyciąg z listy wierzytelności objętych umową przelewu wierzytelności z 29 marca 2016 r. (k. 49).

Pozostałe dokumenty prywatne Sąd uznał za wiarygodne w całości, gdyż nie budziły wątpliwości co do swojej autentyczności i co do zgodności treści z prawdą, jak też nie były przez strony podważane pod jakimkolwiek względem.

Sąd zważył, co następuje:

Powód dochodził roszczenia o zaspokojenie nabytej przez siebie wierzytelności wynikającej z zawartej przez pozwaną z (...) Bankiem (...) SA umowy kredytu, której wykonanie zabezpieczyła ona przez ustanowienie na swojej nieruchomości hipoteki kaucyjnej. Zatem dochodzone przez powoda roszczenie kreowały umowy kredytu z 28 lipca 2008 r. o nr (...) i przelewu wierzytelności z 29 marca 2016 r. Z dokonanych w sprawie ustaleń wynikało, że powodowi na ich podstawie

przysługiwało roszczenie w kwocie 536.447,80 zł, w tym 389.143,39 zł kapitału, 2.029,91 zł odsetek umownych naliczonych przez Bank do 30 września 2013 r., 105.746,32 zł odsetek od zadłużenia przeterminowanego naliczonych przez Bank od dnia 5 maja 2013 r. do dnia 28 marca 2016 r., 37.496,18 zł odsetek od zadłużenia przeterminowanego (w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie) naliczonych przez powoda od dnia 29 marca 2016 r. do 13 sierpnia 2017 r., 138 zł opłat i prowizji, 1.894 zł tytułem kosztów postępowań klauzulowego i egzekucyjnego.

Przeciwko żądaniu pozwu pozwana podniosła zarzuty: barku zawiadomienia jej o cesji wierzytelności i przedwczesności powództwa z powodu nie skierowania do niej żadnych propozycji ugodowych. Były one bezzasadne.

Zawiadomienie pozwanej o przelewie wierzytelności lub jego brak nie miało żadnego znaczenia dla oceny zasadności powództwa. Wiedza dłużnika o cesji jest istotna tylko z punktu widzenia skuteczności spełnienia przez niego świadczenia do rąk poprzedniego wierzyciela (art. 512 k.c.), natomiast nie ma żadnego wpływu na ważność lub skuteczność samej umowy przelewu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2002 r., IV CKN 1470/00, nie publ., dostępny w zbiorze L.).

Powód nie miał obowiązku proponowania pozwanej ugody czy mediacji, więc brak takiej działań nie miał znaczenia dla możliwości uwzględnienia powództwa. Pozwana nawet nie twierdziła, że przed zbyciem wierzytelności złożyła wniosek o restrukturyzację zadłużenia, który Bank byłby zobowiązany rozpoznać.

Na podstawie § 9 ust. 8 umowy Bank dokonał przewalutowania kredytu na wyłącznie złotówkowy i w takiej postaci pozwany nabył wynikającą z niego wierzytelność. Umowa nie przewidywała wysokości oprocentowania za opóźnienie w spłacie należności po przewalutowaniu kredytu. Zgodnie z art. 481 § 2 k.c., jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. W związku z tym uzasadnione było naliczanie przez powoda od nabytej wierzytelności odsetek ustawowych za opóźnienie oraz żądanie takich odsetek od należności z tytułu kapitału od dnia wniesienia pozwu.

Powód domagał się odsetek ustawowych za opóźnienie także od odsetek narosłych do 13 sierpnia 2017 r. Na mocy art. 482 k.c., od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie od chwili wytoczenia o nie powództwa. Powództwo zostało wytoczone 17 sierpnia 2017 r. (k. 61), zatem to żądanie było uzasadnione.

Z tych przyczyn Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

Sąd oddalił powództwo jedynie w zakresie, w jakim dochodzone koszty postępowań klauzulowego i egzekucyjnego nie miały pokrycia w wynikających z dokonanych ustaleń rzeczywistych kosztach poniesionych przez Bank w związku z tymi postępowaniami, a więc co do kwoty 577,86 zł (punkt II wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie III wyroku na podstawie art. 100 k.p.c. obciążając z nimi w całości pozwaną, gdyż powód uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania. Pozwana była więc zobowiązana zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu w łącznej kwocie 37.669 zł, na którą składały się: opłata od pozwu – 26.852 zł, wynagrodzenie pełnomocnika - radcy prawnego – 10.800 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.

SSO Marcin Garcia Fernandez